

Nr 76.

Av herr **von Seth**, *angående lagstiftning om skydd för markägares rätt till bärplockning å egen skogs- och hagmark.*

Frågan om lagstiftning till skydd för markägares rätt till bärplockning å skogs- och hagmark har vid flera tillfällen motionsvis förelagts riksdagen, och utredningar i ärendet ha utförts, men problemet kvarstår alltjämt olöst.

Praxis har blivit, att vem det vara må anser sig ha rätt till bärplockning å skogs- och hagmarker. I synnerhet då det gäller lingonskörden, har denna omständighet medfört att skaror av bärplockare från städer och samhällen resa ut till skogarna och, i avsikt att komma först, redan innan bären äro mogna rafså åt sig vad som kan lättast åtkommas av lingon. Markägaren själv och i skogsområdena boende småfolk få sedan nöja sig med vad som kan vara kvar efter den planlösa plundringen.

Skogsbären och i synnerhet lingonen utgöra numera en värdefull handelsvara, som väl i värde kan jämföras med skogsvilt. Mycken omsorg har nedlagts för att lagligen reglera och vårda jakten i våra skogar, men ingenting göres för att åstadkomma ordnade förhållanden i fråga om rätten till och värden om skogsbären. Likaväl som en markägare eller jakträttsinnehavare äger rätt att avlysa och rationellt utnyttja jakten inom sitt område, likaväl borde en markägare eller hans rättsinnehavare äga laglig möjlighet att hävda rätten till bärplockning inom de områden han för sådant ändamål vill utnyttja. Det synes därför angeläget att en lagstiftning kommer till stånd, som möjliggör för markägaren att lagligen skydda rätten till bärplockning å den skogs- och hagmark han själv vill utnyttja eller som han vill upplåta till å orten boende, vilka för sin utkomst äro beroende av denna förvärvskälla. Bestämmelserna angående jakträtten synas i sådant avseende kunna utgöra en förebild.

Under nuvarande kristid har frågan åter blivit aktuell att skydda bären å den svenska landsbygdens folk. Jag tillåter mig citera vad tidningen Social-Demokraten på tal om bärskörden under hösten 1943 skrivit: »Det är visserligen inte förbud att plocka bär även inpå ägarens egna knutar. Men nog måste det kännas bittert för en jordbrukare att se vilt främmande människor kliva in över gärdesgårdar och beröva honom bären inpå hans egen stugtomt», och fortsätter: »Det måste betecknas som i högsta grad oförsynt att uppträda på detta sätt mot jordägaren och hans familj. Icke minst nu under krisen, beredskapen och arbetskraftsbristen på landsbygden saknar jordbrukaren ofta möjlighet att konkurrera med andra människor, när det gäller att tillvarata bären på viss tid. Jordbrukaren och hans familj ha kanske händerna fulla med att bärga skörden på fälten, innan man kan gripa sig an med att plocka skogsbären. Sådän markägare borde verkligen ha rätt att begära av tätorter-

nas folk, att de icke rusa in över gårderna och beröva jordbrukarna vad som skäligen måste betraktas som deras enskilda egendom. Landsbygdens kvinnor ha sannerligen en så tung arbetsbörd och en så lång arbetstid, att de borde kunna förskonas från långa bärresor, då de ha tillräckligt med bär i det närmaste grannskapet på sina egna marker.»

Hänsyn och respekt för andras rätt torde emellertid ej kunna åstadkommas enbart med förmaningar. Endast en lagstiftning kan råda bot på nu rådande missförhållanden men bör givetvis ej göras lika för hela landet, då förhållandena i Norrland torde vara nästan omvända mot i södra Sverige.

Inom varje län böra hushållningssällskap och landsting först göra framställning om en sådan lags ikraftträdande.

Med stöd av vad som sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utarbetande och framläggande av förslag till lagbestämmelser angående skydd för markägares rätt till bärplockning å egen skogs- och hagmark.

Stockholm den 17 januari 1944.

T. G. v. Seth.